

Οι οικονομολόγοι λένε πως «η παραγωγικότητα είναι βραχυπρόθεσμα μια μεταβλητή και μακροπρόθεσμα τα πάντα». Αυτό που εννοούν είναι πως το κατά κεφαλήν επίπεδο διαβίωσης σε μια οικονομία μπορεί να αυξηθεί χάρη στην αύξηση της παραγωγικότητας – δηλαδή, πόσο αποδοτικά

καταφέρνει μια οικονομία να αυξήσει την παραγωγή ανά απασχολούμενο. Έχοντας επισκεφθεί πολλές χώρες ανά τα χρόνια και έχοντας μελετήσει την οικονομία τους, έχω αναπτύξει έναν πρακτικό κανόνα, ή έναν τύπο υπόθεσης, ώστε να αρχίσω να αναλύω την παραγωγικότητα: μακροπρόθεσμα, ο μέσος ρυθμός αύξησης της παραγωγικότητας είναι 1,5% τον χρόνο και ο μέσος ρυθμός αύξησης του συγγενούς μεγέθους που ονομάζεται δείκτης της ολικής παραγωγικότητας τείνει να είναι 1% τον χρόνο.

Ο ρυθμός της παραγωγικότητας διαφέρει από χώρα σε χώρα και από έτος σε έτος. Ωστόσο, χώρες που καταφέρνουν να εμφανίζουν τέτοιο μακροπρόθεσμο μέσο όρο σημαίνει ότι τα έχουν πάει καλά, στο πλαίσιο του συνηθισμένου κύκλου με τα πάνω και τα κάτω. Στα προηγούμενα κεφάλαια «υποθέσαμε» πως και η Ελλάδα μπορεί να επιτύχει μακροπρόθεσμα μέσο ρυθμό αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας κατά 1,5% τον χρόνο. Τώρα έχουμε τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε δεδομένα της ELSTAT, ώστε να διαπιστώσουμε αν επιβεβαιώνεται αυτός ο πρακτικός κανόνας και στην περίπτωση της Ελλάδας.

Βοηθάει πολύ το γεγονός πως η ELSTAT δημοσιεύει χρονοσειρά τριμηνιαίων στοιχείων για το πραγματικό ΑΕΠ και την απασχόληση (τον αριθμό των απασχολουμένων). Διαιρώντας το επίπεδο της παραγωγικότητας με τον αριθμό των ατόμων¹ που εργάστηκαν για να παραγάγουν το αποτέλεσμα αποκτούμε έναν δείκτη για την παραγωγή ανά εργαζόμενο – τον οποίο θα ονομάσουμε παραγωγικότητα της εργασίας. Ο ρυθμός αύξησης αυτής της μεταβλητής είναι ο αριθμός που μας ενδιαφέρει – αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας.

¹ Για ακριβέστερο υπολογισμό της παραγωγικότητας της εργασίας διαιρούμε με τον αριθμό των εργατωρών αντί με τον αριθμό των απασχολουμένων, διότι η εκ περιτροπής εργασία ενδέχεται να επηρεάσει το αποτέλεσμα.